

TÄHKE

NR. 12 1970

Piparkoogilaps

HELJO MÄND

Tuli praksus, tuli praksus
priks-praks-praks,
paksuks paisus, paksuks paisus
piparkoogilaps.
Pannilt tatsas, pannilt tatsas
tips-taps-taps,
kaksiratsa, kaksiratsa
kuuse otsa krops!

„Kuhu lähed, kuhu lähed,
piparkoogilaps?
Las sind näksin, las sind näksin
niks-näks-näks.
Kuuvel on sul, kuuvel on sul
nägus sikk ja sakk,
sikkel-sakil, sikil-sakil
magus suhkrulakk.“

„Ära söö mind, ära söö mind,
murrad hamba praks!
Nääriöö! ma, nääriöö! ma
tantsin kips-kaps.“
„Nääriöö! sa tantsu löö, jah,
kips-kaps-kaps,
ei sind söö ma, ei sind söö ma,
piparkoogilaps!“

Muri näärimure

LEELO TUNGAL

Muril on mure –
kui keegi ei kutsu
nääripuu alla
üht lõbusat kutsut,
siis sellel nääripeol
olla võib igav.
Korralik koer teab,
mis peol siis on viga:
puudub üks rõõmus
ja rõõmustav „auh“,

puudub sel rõõmsal
koeral üks mauk...
Muril on mure –
kui igaüks kutsub
nääripuu alla
lõbusa kutsu,
kes siis küll valvab
aeda ja maja?
Valvata aga
on alati vaja...

Kuidas neid asju küll
sättima peab?
Võib-olla näritaata
seda ehk teab?

Nääriviis

IRA LEMBER

Nääriviis on selge Tiiul,
tema käes ju laulab viiul.
Teda saadab Sass,
kellel kontrabass.
Teised lapsed ümber puu
laulavad: „Oh, kuusepuu!”

Näärilaul nüüd kõlab majas,
näärilaul ka õues kajab.
Nääriviisist kumab kuusik.
Näärिताat, kes ise muusik,
tuleb tuppa, vaatab ringi,
paneb maha oma kingid.
Ja siis haarab vitsa vöölt...
Sellega ta takti lööb.

Tuli tali lumeteega...

HELGI MULLER

Tuli tali lumeteega,
sõitis suuskadel ja reega.
Pakase ta kaasa tõi.

Pakane läks läbi laane,
järvele lõi jäise kaane.
Härmalõnga kaasa tõi.

Härmalõnga valgest härmast
kudus tuisuema kärmas
metsapuile rätikud.

Rätikuisse külmaudust
tähekirjadki ta kudus
tipitäpikud.

Aga väike kuusepuuke,
kuusepuuke, nääripuuke,
näärideks sai tuisuemalt
kätte pehmed käpikud!

Illustreerinud E. VALTER

Ühel õhtul

SEE ÕHTU

EI OLNUD NII TAVALIST MOODI,

SEL ÕHTUL

MEIL NÄÄRIPUU TUPPA TOODI.

JA PRAANIKUD TOODI

JA KOMMI

JA SAIA,

MEMM TEADIS,

ET OLEME KANGESTI MAIAD.

SIIS TAAT JA MINA,

ME MÖLEMAD

KUUNLAD KUUSE PEAL

PANIME PÖLEMA.

SEE ÕHTU

EI OLNUD NII TAVALIST MOODI,

NUUD TAAT

PIDI KORRAKS VEEL MINEMA POODI.

JA SIIS TULI NÄÄRIMEES

MUHEDA JUTUGA,

TULI JA KADUS MEILT

JÄLLEGI RUTUGA.

TA MULLE TÕI KINGIKS

JUST SEDA, MIS TAHTSIN,

TÕI NUKU, KEL SILMAD

KÄIVAD KINNI JA LAHTI.

SEE ÕHTU

EI OLNUD NII TAVALIST MOODI,

SEL ÕHTUL

KOOS NUKUGA PUGESIN VOODI.

JA UND NÄGIN NUKUST,

JA SELLEST, ET TEEL

MINU JUURDE ON JÄLLEGI

NÄÄRIMEES.

NÄÄRIVANA, PÄRIS HARILIK

Lapsed istusid ja ootasid. Nad ootasid näärivana tulekut.

„Ei tea, kas koolis on harilik näärivana?“ küsis Margus Vahurilt, kes istus tema kõrval.

„Harilik, nagu igal pool,“ arvas Vahur.

„Kas vitsakimbuga?“

„Muidugi.“

„Isa töö juures ei olnud vitsakimbuga,“ ütles Margus.

„Noo?“ imestas Vahur.

Margus ainult noogutas. Küll ta pärast jutustab. Jutustab, et too näärivana oli lahke ja kõneles, miks ta vitsakimpu kaasa ei võtnud – kõik siinsed lapsed on head ja korralikud, virgad ja püüdlikud.

Siis avanes saali uks. Tuli oodatud külaline – näärivana. Lapsed tõusid püsti.

Näärivana tervitas kõva häälega. Lapsed tervitasid vastu.

Oli küll harilik näärivana. Valge habeme ja punase mantliga, mahuka koti ja vitsakimbuga.

Näärivana tuli lastepere ette ja küsis:

„Te olete kõik esimese klassi õpilased?“

„Jaa!“ hüüdsid lapsed.

„Kas olete koolitöoga juba harjunud?“

„Jaa!“ vastasid lapsed.

„Kas oskate kõik hästi lugeda?“

„Jaa, jaa!“ kostsid lapsed läbisegi.

Ainult Vahur ütles:

„Hästi ei oska.“

Margus ehmus: nüüd hakkab näärivana Vahuriga kurjustama! Aga ei hakanud, ei kuulnud vist Vahuri vastust.

Näärivana hoopis rääkis:

„Ma tean küll: mitu poissi on laisad olnud ja mõni tüdruk ka. Ma tean sedagi, et mõni on oma raamatuid ja vihikuid määrinud ja tunni ajal juttu ajanud.“

Näärivana silmitses ringi ja jäi otse Vahuri poole vaatama.

Nüüd hakkab näärivana Vahuriga riidlema,

arvas Margus. Et ta määris oma tindiste kätega Tuuli vihiku.

Ning Vahur punastas, tõusis püsti ja lausus vaikselt:

„Ma luban, et enam ei määri.“

„Hea küll,“ ütles näärivana. „Loodan, et sa pead sõna. Istu!“

Näärivana vaatas piki lasteridu. Ta teab kõik, mõtles Margus. Teab Jaani ulakusi, Aita ja Pille lobisemist ning kõiki halbu numbreid. Juba ta kobabki vitsakimpu...

Ent näärivana hoopis kõneles:

„Ma loodan, et olete kõik edaspidi tublid ja usinad lapsed.“

„Jaa, jaa!“ hüüdsid lapsed.

Näärivana istus esimesse ritta ja lapsed hakkasid laule ning luuletusi esitama.

Siis tõusis näärivana ja ütles:

„Peaks vist ennast natuke liigutama. Mängime õige üheskoos ringmängu.“

„Mängime, mängime!“ hõiskasid lapsed.

Päris suur ring oli. Kõigepealt kõndis aias näärivana. Ta lükkas Aita ringi keskele.

Siis kiirustas näärivana minekule. Mujal ootasid teised lapsed.

„Ei olnudki kuri näärivana,“ ütles Vahur pärast Margusele.

„Oli ikka küll,“ arvas Margus. „Kuidas ta sulle otsa vaatas! Ei tea, kuidas ta sinu vihikumäärimist teadis?“

„Küsis enne õpetajalt andmeid.“

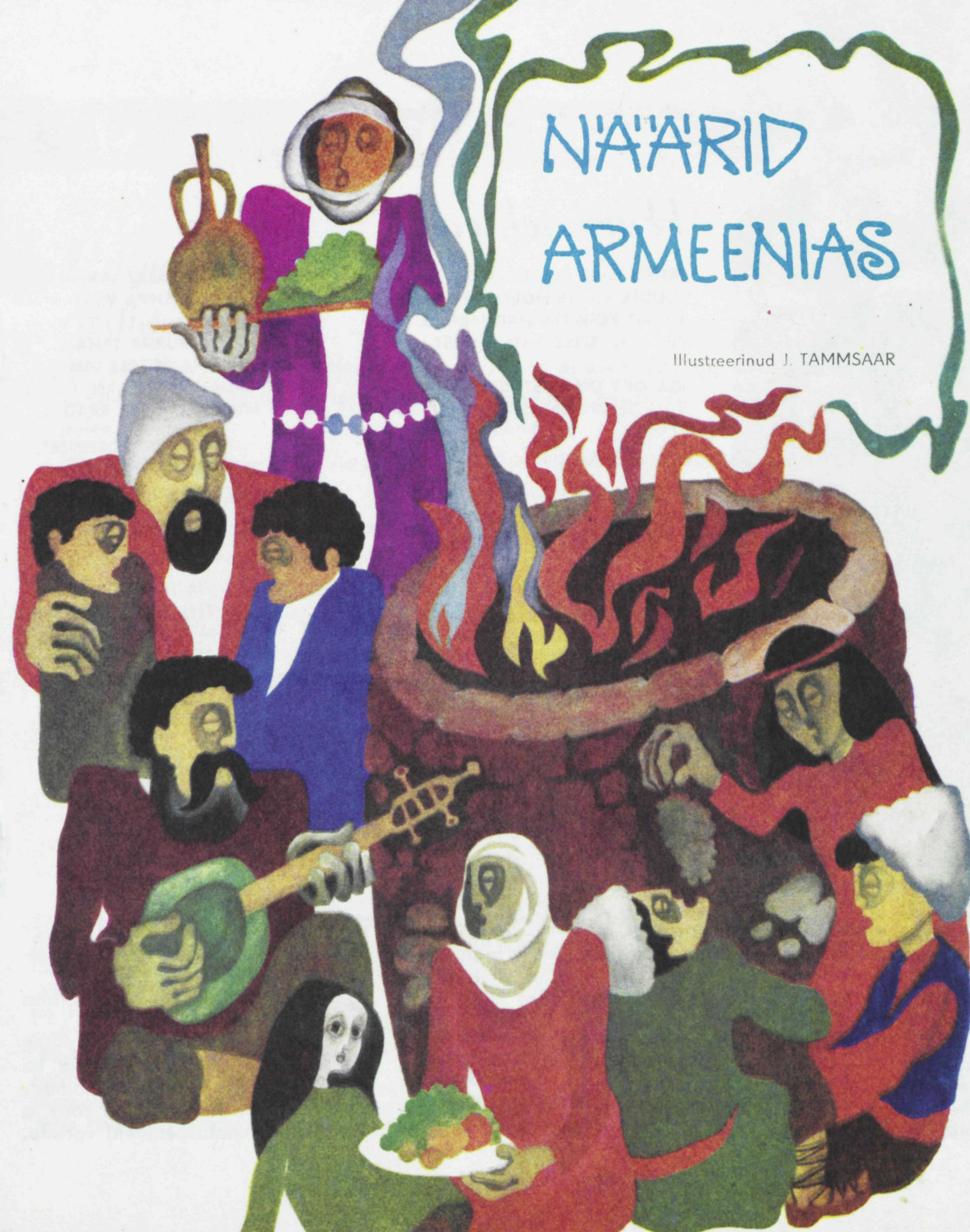
„Aga kuidas ta sind tundis?“

„Vaata...“ sügas Vahur kukalt ja leidis vastuse. „Panid tähele, ta katsus vitsakimpu. See polegi vitsakimp, see on selline aparaat – radar. Vaatab lastele otsa ja radar annab märku – nõksti! Ja ongi õige poiss või tüdruk käes. Puha tehnika värk.“

Margus noogutas: kui näärivana lennuki või helikopteriga ringi sõidab, küllap ta kasutab siis igasuguseid aparaategi – tänapäeval päris harilik asi.

NÄÄRID ARMEENIAS

Illustreerinud J. TAMMSAAR

Vanasti istutud Armeenias nääriööl ümmarguse ahju ääres, ehitud kuuske ja söödud nääritoite. Nääri-vana ei olnud. Vanaisa või vanavanaisa jagas lastele kingitusi. Söödi isemoodi soolast kooki, mille sisse oli küpsetatud kopikas. Laud pidi uusaasta hommikul hästi rikkalik olema. Siis jätkus toitu terveks aastaks.

Nüüd on Armeenias näärid väga lõbusad pühad. Paredes on lapsi väga palju, nendel omakorda jälle suur hulk tädisid ja onusid. Kõik sugulased tulevad vanaaasta öhtul kokku ja hakkavad üheskoos ootama, millal kell kaksteist saab.

Kuusel süüdatakse küünlad ja tänavatel kiirustavad nääriivanad. Kuusk on seal igas kodus. Aga selle koju-toomine pole põrmugi nii lihtne nagu meil, et suusad alla, kelgunöör pihku ja metsa! Seal käi aga jalgsi või, ole lahke, söida jalgrattaga! – Lund ju ei ole. Ja kuuskigi kasvab seal hoopis vähem kui meil. Sellepärast peetakse seal väikesest elavast nääripuust väga lugu. Kuusk ehitakse puuviljade ja mänguasjadega, ja eks see ole, iseenesestki mõista, laste töö.

Pühad on palju pikemad kui meil – pidu peetakse kohe mitu-mitu päeva järjest. Lauad on kogu aeg kaetud ning viinamarju, aprikoose, õunu ja pähkleid võivad lapsed südatalvel süüa nii palju kui tahavad. – Lõikus ju alles lõppes.

Nagu kõik nääriivanad, on ka armeenia näärimehed väga helded. Peale selle veel kanged matkajad ja mägironijad. Ometigi ei liigu nad ringi teksaspükstes ja alpi saabastes, vaid kannavad tuntud pikka, valge pallistusega mantlit. See võib siis olla punane, sinine, hõbe-valge või nagu nääriivanadele just parajasti näo järgi sobib. Mis värvi on nääriivana habe? Must muidugi – ütlete teie. Nagu väikeste armeenlaste juuksed ja ripsmed. Aga ei. Nääriivanade habemed on siiski valged, võib-olla rohkest tööst, võib-olla raskest mägironimisest, kes teab.

Räagitakse, et sealsed nääriivanad ei käi koos kõigi teistega Lapimaal suvitamas. Nendel olevat üks armeenia nääriivanade laager kusagil saladuslikus paigas, mida tänaseni keegi ei ole avastanud.

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

Härmaehted

L'AHEN OUE. OI, MIS IME! –
PUUDEL VALGE HÖBEVINE.
OKSAD KOIK ON HÄRMARUUS.
KES NEIL' SELLE EHTE MÜÜS?

IGA OKS ON HÄSTI KENA.
KÜLL SEE RÕOMUSTAKS VAST EMA!

NEID ON VÄGA PALJU SIIN,
MONE OKSTEST TUPPA VIIN.

NII KUI OKSA MURDA TAHAN,
LANGEB HÄRMA SELLELT MAHA.
KUI MA AGA TUPPA SAAN,
PIHUS MUL ON PALJAS RAAG...

LIIVI REINERT,
Kõnnu 8-kl. Kooli õpilane

Näärimehele

NÄÄRIMEES,
KAS SUL ON JUBA
KOTI SEES
MINU JAOKS
NUKK

JA NUKURIIDED
JA NUKUMÕÜBEL
JA NUKUMAJA
JA NUKURAAMAT?
JA KUI SU KOTIS ON RUUMI,

SIIS TAHAKSIN MA
VEEL NATUKE KOMMI
JA KÜPSISEID KA.

6-aastane
EPP KALLAK Tartust

„Kuuse juures“ – joonistanud
MONIKA JÄRV Nõmme
Pioneeride Maja
kunstiringist

TALVISES METSAS

Männiokstel ripuvad lumemütsid. Tuuleiilid on lagedamatel kohtadel puude ümber kühvelandanud paksult lund. Vaju või rinnuni sisse! Kuid Täheke liugleb suuskadel kergelt üle hangede. Ta lisab keppega hoogu ja tuhiseb künkanõlvalt alla, ikka kaugemale männikusse. Ja siis näeb Täheke meest, kes seisab sügavas lumes. Mehel on seljas

joppkasukas, peas karvane läkiläki ja jalas säärrikud. Imelik lugu. Mees astub sammu kaks ja sihیب silmadega männilatva. Siis astub paar sammu kõrvale ja hakkab teist männilatva uurima. „Tere!“ ütleb Täheke. „Kas näete oravat?“ „Küllap on oravgi siin kusagil,“ vastab mees. „Mina jätan meelde

puud, kus on palju käbisid küljes.“ „Kuidas saab paksus metsas üksikuid puid meelde jätta?“ „Saab küll, sest siin on iga puu vana tuttav. Olen metsavaht.“ Siis ta ütleb: „Tule homme mulle appi käbisid korjama! Tulevad ka teised lapsed – lähemast kolhoosist ja linnast. Näe, talv on käes ja paras aeg männiseemneid varuda.“

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

Lugu, kes otsis lugejat

Oli kord lugu, kes otsis lugejat. Ta läks metsa. Metsas tuli talle vastu jänes.

„Kas sa lugeda oskad?“ küsis lugu.

„Oskan,“ vastas jänes.

„Palun loe mind siis läbi,“ ütles lugu.

„Ee-ee-ei oska kah,“ ütles jänes.

Lugu läks edasi. Rebane tuli vastu.

„Kas sa lugeda oskad?“ küsis lugu.

„Oskan,“ vastas rebane.

„Palun loe mind siis läbi,“ ütles lugu.

„Ee-ee-ei oska kah,“ ütles rebane.

Lugu läks edasi. Talle tuli vastu inimene.

„Kui katsuks õige veel kord õnne?“ mõtles lugu. „Kas sa lugeda oskad?“ küsis ta inimeselt.

„Oskan,“ vastas inimene.

„Palun loe mind siis läbi,“ ütles lugu.

Inimene hakkas lugema: „Oli kord lugu...“

REIN RAUD,
Tallinna 7. Keskkooli II a klassi õpilane

„Isa ütleb nääriivanale salmi“ – joonistanud 5-aastane KERTU-LIINA VALK Tallinnast

Siis saab suvel uut metsa istutada. Ja metsaistutamisel on jälle koolilapsed abiks.

„Võin nüüd kohe käbisid korjata,“ on Täheke nõus. Juba võtab ta lumelt mõne käbi üles.

„Mahakukkunud käbid ei kõlba,“ naeratab metsavaht. „Neist on seemned juba välja pudenenud.“

„Aga käbid on ju kõrgele?“ ajab Tä-

heke pea kuklasse ja kaeb puude kaharaid kroone.

Metsavaht seletab: „Sellest pole midagi. Algul minnakse redelit mööda puu otsa, siis oksalt oksale ronides saab käbisid hästi kätte. Konksuga rity on ka, et käbioksi endale lähemale tõmmata.“

Nii nad vestlevad metsavahi tööddest talvises metsas.

Metsavaht räägib: „Käin iga päev mööda metsa ringi ja pean valvet, et mõni ei tuleks lubamatult puid raiuma või muud pahandust tege-
gema. Sügava lume ja pakase aegu hoolitsemi lastega loomade eest.“

„Viite jänkudele porgandeid ja kapsast,“ teab Täheke.

„Kolhoosilapsed viivad jänestele mõnikord ka porgandeid ja kapsa-

lehti. Mina tassin varjulisemasse kohta, kus jänesed magamas käivad, heina. Põdrad on päris maismokat, nemad heinu ei taha. Lapsed kutsun kaasa ja siis üheskoos viime pötradele paju- või haava- vihtu, kõrkjaid ja angervaksu. Lapsed aitavad suvel metsloomadele sööta koguda. Nii et jätkub terveks talveks. Lastest on palju abi!“

Elas kord kunstnik, kes maalis puid ja lilli ja inimesi, aga kõige rohkem armastas ta maalida loomi. Ta oli maalinud siili ja sisaliku, lehma ja lehekonna, kanguru ja kaelkirjaku, karu ja koopaorava – ühesõnaga, ta oli maalinud juba kõik maailma loomad. Nii ta siis istus valge lõuendi ees, näris pintslit ja mõtles, keda ta veel maalima peaks. „Maalin õige sellise looma, keda pole olemaski,“ ütles kunstnik iseendale.

Ja ta asus tööle.

Ta maalis hästi suure keha, mis meenutas härga, suure lakaga pea, nagu on lõvil, ja pikad kihvad nagu elevantil. Ja et tema loom meenutas härga, lõvi ja elevanti, siis nimetas kunstnik oma looma hălövandiks.

Kui ta tööga valmis sai, pani ta pildi kuldse raami sisse ja riputas oma toa seinale.

Ta istus tugitooli, et pisut puhata, kui kuulis äkki hirmuäratavat möirgamist.

See oli tema hălövant.

„Mis sul viga on?“ küsis kunstnik. „Mu kõht on tühi,“ vastas hălövant. „Ütle, kunstnik, kas ma olen nüüd päris valmis?“

„Oled küll.“

„Siis on hea, siis ma lähen lõunat sööma,“ ütles hălövant. „Nägemiseni!“

Ta hüppas lõuendilt maha, tor-

mas ukse juurde, tegi selle lahti ja jooksis tänavale.

Seal lükkas ta trammi rööbastelt maha, hammustas pooleks kaks telefoniposti ja lõhkus kolm vaa-teakent. Ta hüppas ja kargas ja möirgas kohutava häälega.

Naised ja lapsed langesid mines-tusse, mehed ronisid hirmuga katustele, trammid hakkasid mee-leheitlikult tilistama, autod aja-sid end tagaratastele püsti. Ja

Illustreerinud H. LARETEI

linnaeht pistis kaks sõrme suhu, ajas põsed punni ja vilistas kõigest jõust.

Hälövant aga puhkis ja mõirgas ja tormas edasi, keeras kummuli jäätiseputka ja ajalehekioski ja hammustas pronksist lõvil pea otsast.

„Püüdke see elukas kinni!“ kises linnavaht. „Ta tuleb puuri panna, nähtavasti on ta loomaaiaast lahti pääsenud.“

„Hoopiski mitte,“ ütles hälövant, „ma tulen kunstniku juurest, sest tema maalis minu, ja see oli temast väga kena. Ja varsti lähen ma sinna tagasi, aga enne tahan kõhu täis süüa. Kus on siin kõige lähem söökla?“

„Seal, ümber nurga,“ ütles linnavaht, „palun väga!“

„Tänan,“ hüüdis hälövant, „nägemiseni!“

Ja ta tormas otseteed sööklasse ja sõi seal pajatäie suppi koos pajaga ja topeltportsjoni praadi ja paksu koka ja kolm kõhna ettekandjat. Ja peale jõi pudeli limonaadi.

Siis oli tal kõht väga täis ja ta lonkis kunstniku maja juurde.

Kunstnik aga ei julgenud hälövanti enam tuppa lasta. Ta oli ukse lukku keeranud ja ukse ette tõstnud kummuti ja kummuti peale tooli ja tooli peale väikese tabureti ja tabureti peale lille-

vaasi. Ta värises nagu haavaleht ja ütles hälövandile läbi ukse:

„Palun tule homme, mind pole praegu kodus.“

„Sellest pole lugu,“ vastas hälövant, surus kihvad vastu ust ja uks lendas lahti. Aga tool ja väike taburet kukkusid kummutilt maha ja vaas kukkus kummutile ning purunes tuhandeks killuks. Ja hälövant ütles:

„Tere õhtust, kunstnik, sellest pole tõepoolest midagi, et sind kodus ei ole, sest ma tulen sööklast ja mu kõht on täis. Ma heidan nüüd magama, aga kui sa koju jõuad, söön su ära. Head ööd!“

Ja ühe hüppega oli hälövant valgel lõuendil kuldse raami sees. Ei möödunud viit minutitki, kui ta juba norskas.

Ta norskas nii kõvasti, et see oli kuulda üle kogu linna. Ja siis ärkasid naised ja lapsed minestusest ja mehed tulid katustelt alla ja trammid jätsid tilistamise ja autod laskusid ka esiratastele ning sõitsid edasi.

Linnavaht aga läks kunstniku toa akna alla, tõusis kikivarvastele ja piilus aknast sisse. Ta pilgutas kunstnikule silma ja küsis:

„Kas see loom magab?“

„Nagu kott,“ vastas kunstnik.

„Mis me temaga peale hakame?“ küsis linnavaht. „Kui ta

üles ärkab, lööb jälle terve linna segi! Ehk püüame teda kinni siduda?"

„See ei aita,“ ütles kunstnik, „ta on väga tugev.“

„Te oleksite võinud maalida muti või kassipoja,“ ütles linnavaht.

„Seda küll,“ nõustus kunstnik.

„Lõpuks on see teie asi, kuidas te teda kinni hoiate,“ ütles linnavaht. „Ma ei luba teda tänavale lasta, vähemalt mitte ilma suukorvita. Mõistate?“

„Jah,“ ütles kunstnik.

Ta istus tugitooli, vaatas tükk aega magavat looma, võttis siis pintsli ja värvid ja maalis elukale ette tugevad raudtrellid.

Kui hälövant hommikul üles ärkas, ütles ta:

„Tere hommikust, kunstnik, sa oled koju jõudnud, ja nüüd on mul aeg sind ära süüa, kas sa ei leia?“

Ta tahtis kuldse raami seest välja hüpata, aga ei saanud, sest tugevad trellid olid ees. Hälövant sai väga vihaseks, möirgas ja lõgistas raudtrellile ja näitas kunstnikule hambaid, aga see kõik ei aidanud – pilt seinal ainult kõikus veidi.

Nii jäigi hälövant kunstniku seinale kuldse raami sisse.

Aga kunstnik?

Tema elab ikka oma vanas toas. Ja maalib loomi. Aga kõige meelsamini maalib ta mutte ja pisikesi karvaseid kassipoegi.

HOLGER PUKK

KLAASIKILD

Kõigepealt jutustan teile, kuidas ma tekkisin.

Aknalaual seisis lillast klaasist vaas. Ühel päeval libises vaas akna pealt alla ja kukkus õuele kildudeks. Nii ma siis tekkisingi. Ja minu õed-vennad ka. Me olime väga kurvad, sest nüüd polnud me enam ilus vaas ega saanud kedagi rõõmustada.

Teised killud pühiti kokku ja viidi minema, aga mina jäin rohututi varju peitu.

Juba tulid Mart ja Kalev. Mart korjas mu üles ja hakkas minu terava nukiga maja seina peale kriipsujukusid joonistama. Ma teadsin küll, et see ei ole ilus tegu. Aga ma ei saanud kuidagi Mardi sõrmede vahelt minema lipsata.

„Näe, kass!“ karjus äkki Kalev.

Mart jättis joonistamise katki ja viskas minuga seda musta, valgete käppadega Intsu. Ma laperdasin õhus nii kuidas suutsin ja püüdsin kiisust mööda lennata. Ent sattusin ikkagi vastu Intsu valget käppa. Küll võis kiisul valus olla!

Ma olin väga kurb, et minuga juba kaks inetut lugu on juhtunud. Aga see polnud veel kõik. Kalev jooksis mulle järele ning pistis mu Malle kinga sisse, mis trepi peal seisis. Et las Malle teeb oma jala katki.

Ma ootasin hirmuga Mallet ja lootsin, et ta mind märkab.

Siis Malle tuligi. Kuulsin, kuidas ta paljad jalad trepist pats-pats alla astusid.

„Malle! Malle! Raputa king enne tühjaks!“ tahtsin ma kisendada, aga mul pole ju häält.

Malle tõstis kinga üles ja mul läks korda kinga seest välja libiseda. „Oi, kui ilus klaasitükk!“ hüüdis Malle. Mul oli nii hea meel, et Malle mind ilusaks nimetas. Ja ma hakkasin ta peopesal päikese käes lõbusasti sätendama.

Seal kostis õuelt kibedat nuttu. Kohe jooksis väike Anu tihkudes trepikotta. Kalev ja Mart olid teda valusasti tõuganud.

„Ära nuta!“ lohutas Malle. „Sa ei tea, kui tore on läbi selle klaasi vaadata!“

Anu vaatas ja unustas nutu. Nühkis rusikaga silmad kuivaks ja vaatas uuesti. Juba ta kilkas rõõmsasti:

„Näe! Näe! Pilved on lillad! Ja Intsul on lillad käpad!“

Nüüd ma elan Anu karbikeses koos kahe pärli, kolme klaaskuulike ja läikiva nõõbiga. Õue minnes võtab Anu mu tihtilugu kaasa. Siis ma näitan talle lillakaid pilvi, lilli, maju, tädisid ja kiisusid.

Ja meil on mõlemal väga lõbus olla.

PEEGEL

Emä käekotis oli mul üpris mõnus elada. Vahel võttis ema mu välja. Siis ma aitasin tal juukseid korrastada või natuke puudrit nina peale topsutada. Tema lahketa ja rõõmsat nägu oli nii hea peegeldada.

Ühel hommikul palus Ira mu ema käest endale. Neil olevat lasteaias ilus uus nukutuba. Ent peeglit selles toas ei olevat. Ja nukud ei saa end kuidagi kammida ega korda teha.

Emä lubaski minu lrale.

Nukutoas pani Ira mu väikese kapi peale seisma. Nii olin ma nagu suur tualettpeegel. Ja kõik nukud hakkasid kohe minu ees juukseid siluma ning tutipaelu siduma. Mõnikord tõstis mõni Ira mängukaaslane mu oma näo ette ja vaatas, kas ta nina pole kogemata tahmaseks saanud.

See lasteaiä elu hakkas mulle isegi rohkem meeldima kui emä käekotis olemine. Siin olin ma väga paljudele tarviik ja igavust polnud üldsegi karta.

Varsti läksid tüdrukud sööma ja siis magama. Kogu maja jäi vaiks-vaiks. Korräga hiilis nukutoa juurde Kusti, vaatas ringi ja napsas mu endäga kaasa.

Arvasin, et, näe, kus hea poiss, viib ka minu natukeseks puhkama. Ägä kus sa sellega! Kusti hakkas oma voodist minuga hoopis päi-

keselaike teistele silma saatma. Niimoodi ei lasknud ta kedägi magama jääda. Ma libisesin küll paar korda Kusti sõrmede vahelt välja, ägä see ei aidanud midägi. Tä tõstis mu jälle üles ja kiusas teisi edasi.

Siis kargas Sass voodist välja ning rabas minu Kusti käest endale. Mõtlesin juba, et Sass viib mu nukutuppa tagasi, ägä seda ei juhtunud. Sass hakkas minu ees hoopis koledaid nägusid tegema. Äjas keele suust välja, kiskus huuled viltu, vajutas nina sõrmega lotsi ja . . . oh, ma ei taha mitte rääkidägi, mis tä kõik tegi. Tä mina pidin neid rumalaid nägusid näitama!

Peägi krahmas Leo mu oma kätte. Tä kukkus samuti minu ees oma nägu moonutama. Nii ma siis rändasin ühe käest teise kätte. Igaüks tegi oma näoga ikka vastikumaid vigureid.

Viimaks tuli kasvataja tuppa ja päästis mu poiste käest ära. Tä olin nende hirmsate lõustade näitamisest nii väsinud, et rõõmistasin vägä kasvataja tuleku üle.

Ägä tema küsis kohe kurja häällega:

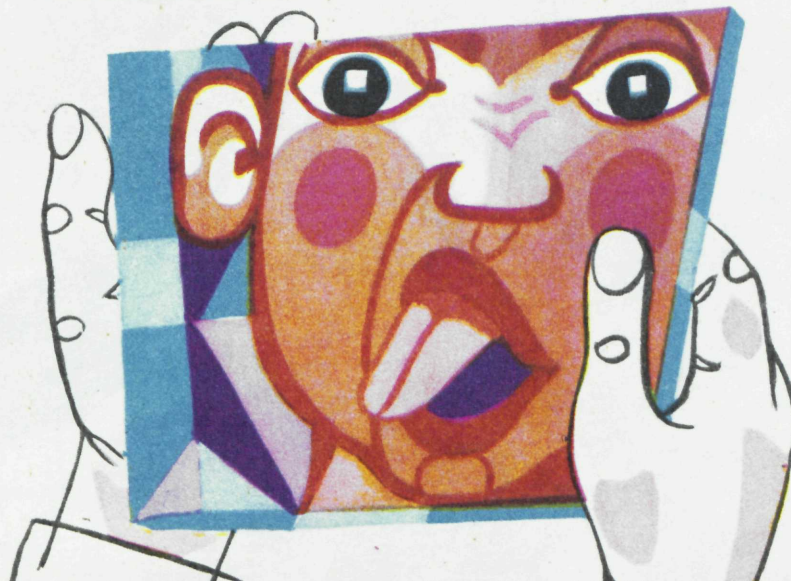
„Kes tõi selle peegli lasteäädä?“

Ma kokkusin. Kasvataja hääl kõlas just nõnda, nagu oleksin mina süüdi, et poisid rumalusi tegid. Meie, peeglid, saame ju ainult seda näidata, missugune keegi on!

„Ira tõi!“ piiksus Kusti.

Ma sain Kusti sõnade peale nii vihaseks, et kukutasin endä kasvataja sõrmede vahelt põrandale. Ägä katki tä ei läinud. Kiuste pärast ei läinud. Tä tahan veel kaua-kaua näidata igasuguseid nägusid ja tegusid. Et kõik saaksid selgeks, kes on head, kes rumalad.

Illustreerinud V. KOTKAS

OKTOOBRI LAPS AMETIMÄRGIGA

PABERIST LILLED

JURI RANT

Kui oktoobrilaps Urve loodusesõbra ametimärgi plusile sai, tuli ta kooli, lilled portfellis. Lilledel olid vasktraadist varred, papist süda ja läikpaberist kroonlehed. Nad olid natuke saialillede ja natuke karikakarde moodi.

„Ma ise tegin,“ ütles Urve lilli õpetajalaua vaasi pannes. „Lilli tuua on nüüd minu ülesanne.“

Õpetaja märkas lilli kohe.

„Oh!“ ütles õpetaja. „Kui ilusad paberist lilled! Ainult miks nad ei ole oma kohal? Potilill kasvab potis, lõikelill rõõmustab meid vaasis. Kes teab, kus on paberist lille koht?“

Keegi ei teadnud. Õpetaja ütles ise:

„Paberist lille koht on paberil. Vaasis saavad tal ju jalad märjaks.“

Järgmisel tunnil tegid kõik paberist lilli. Urmas kleepis paberile suure kollase ketta – sellest sai päevalill. Aivi lõi kas välja väikese kollase ketta – sellest sai võilill. Aga Urve võttis oma kodustehitud lilled, mis olid natuke saialillede ja natuke karikakarde moodi, ning kleepis need paksule joonistuspaperile. Vasktraadist varred jäid muidugi kleepimata. Paberile pandud paberililled ju traadist varsi toeks ei vaja.

„Nüüd paneme need lilled sinna, kus nad hästi silma paistavad,“ ütles õpetaja.

Niisugune koht oli klassi seinal, kohe tahvli kõrval. Aga vaasi tõi Urve järgmisel päeval käbige kuuseoksa.

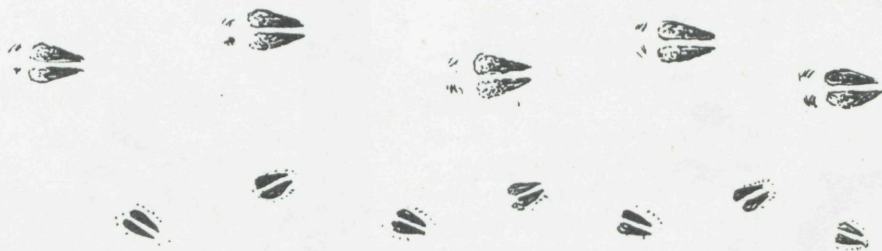
Jäljeraamat

KARIHIIR Ta lippab väledalt lumel, jättes jäljepaaride vahele sabajuti.

8

Loomad ja linnud kirjutavad lumele oma jäljeraamatu. Kas oskad seda raamatut lugeda? Kas mõistad, kes värskelt sadanud lumel on tippinud, kus käinud ja mis otstarbel? Kui ei, siis õpi tundma meie neljajalgsete ja suleliste kirjatähti – jalajälgi!

PÖDER Lumehang on põdrale süngiks, paju-, haava- ja männi-
koor parimaks toidupalaks. Pöder on meie metsaelani-
kest kõige tugevam. Temaga julgeb rinda pista vaid
mõni pahur karu.

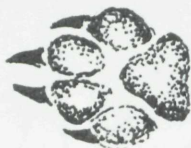
METSKITS Ta on metsalagendike elanik. Siit kraabib ta lume alt
toidupoolist ja siit võime tema sõrajälgi leida.

6

REBANE Ta armastab luusida mööda metsatukki ja põlde. Seal
kimbutab jäneseid ja hiiri.

3

KOER JA KASS

Koera jalajälg on sarnane hundi ja rebase jalajäljega, kuid on ümmargusem. Kassi jalajäljed on koera omast väiksemad, ümmargused ja neil puudub künäse jäljed.

2

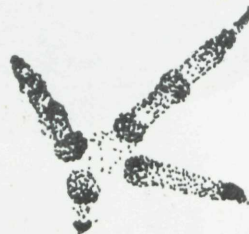
JÄNES

Meie maal eluneb kaks jänesealiiki: lagedail väljadel on halljänese, metsades – valgejänese. Jänesejäljed koosnevad kahest vähemast, üksteise järel paiknevast esikäpa jäljest ning neist möödalipsanud kahest kõrvuti asetsevast tagukäpajäljest.

4

PÖLDPÜÜ

Talvel on põldpüüde salgake orasepõllul. Ainult siit leiavad nad veel toidupoolist. Kui oled avastanud põldpüüde jälgi, ehita lindudele kuuseokstest varje ja pane sinna alla viljamasindamisjätmeid.

METSIS JA TEDER

Metsise jalajälgi võid ehk näha okaspuumetsas, tedre jalajälgi ka sega- ja lehtpuumetsas.

7

ORAV

Kuigi ta suurema osa päevast puude otsas jookseb, jätab siiski oma jäljetäpid ka lumele.

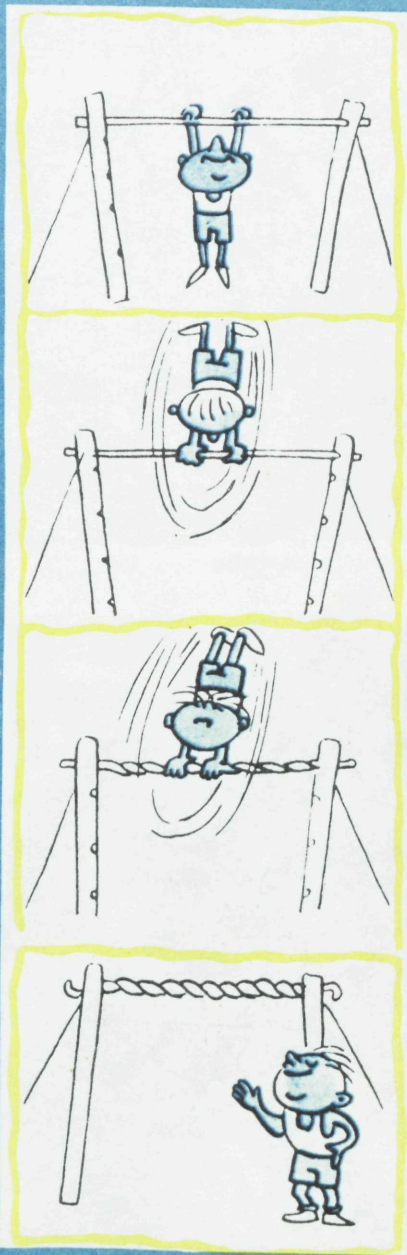
5

Järeletehtud nääripuud

Õige pea on käes näärid. Turult toome koju ilusa roheline kuuse. Aga nääripuud võime ka poest osta! Keemikud ja insenerid mõtlesid välja poekuuse.

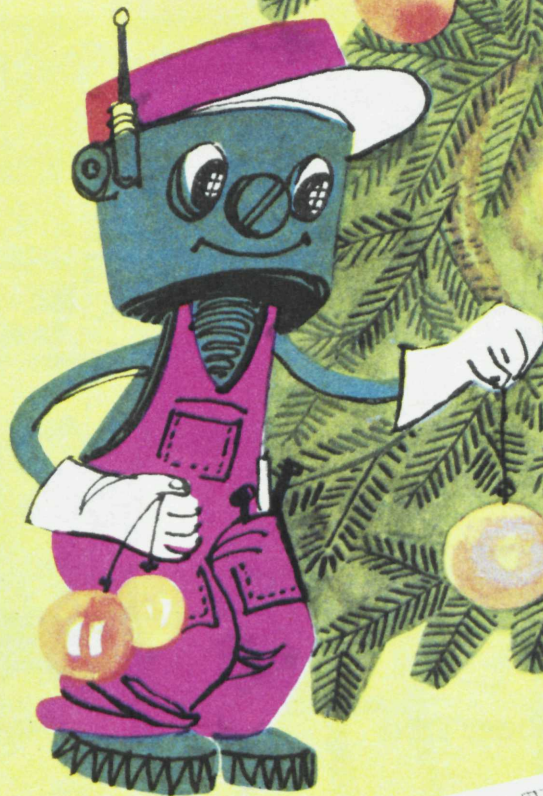
Neid valmistatakse tehases. Keemikud segavad aine, mille nimi on polüamiid. (See on sama aine, millest tehakse emale kenasti läikivaid sukki ning sinule ja isale sokke.) Insenerid aga on valmistanud vormid, mis on täpselt päris kuuse moodi. Ühed vormid on üsna tillukeste, teised jälle õige suurte kuuskede tegemiseks. Töölaine keedab polüamiidi, segab juurde rohelist värvi ja valab siis kuuma sula segu vormidesse. Kui vormid on jahtunud, teeb tööline need lahti ja võtab valmis kuused välja. Nüüd pole muud, kui pakkida järeletehtud nääripuud kastidesse ja saata poodidesse müügile.

Ainult sa vaata terasemalt: värv ei ole neil nii ilus kui päris kuuskedel ja nad ei lõhna toredasti vaiguse metsa järgi. Nad ei aja ka okkaid igale poole. Kui näärid läbi, peidetakse poekuuskappi järgmisi nääre ootama. Ja mis kõige tähtsam: poekuused ei sütti põlema – ei ole karta tulekahju. Ja veel – metsa jääb alles palju kuusekesi suurteks puudeks kasvama!

KEERULINE
HARJUTUS

Illustreerinud K. NIINEPUU

ELKNU Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri „Täheke“ nr. 12 – 1970, XI aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 1, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20. EKP Keskkomitee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, A. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, L. Reimann. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets.

Loduda antud 20. X 1970. Trükkida antud 11. XI 1970. Trükiarv 60 000. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2.83. MB-09421. Tellimise nr. 1248. Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Kreutzwaldi t. 24.

Esikaanel E. PIKA joonistus
„Lõbusad piparkoogilapsed“.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пioneерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. 2,83 учeбно-издательских листа. Типография «Октябрь», ЭССР, Таллин, Креуцвальдт ул. 24. Адрес редакции: ЭССР, Таллин 1, бульвар Эстония, 4. Цена 15 коп. Зак. 1248. Тираж 60 000.

TELEGRAMMID TEHNIKA TEEDE TELEGRAMMID TEHNIKA

KES TA ON?

KÄES TAL

PEAS

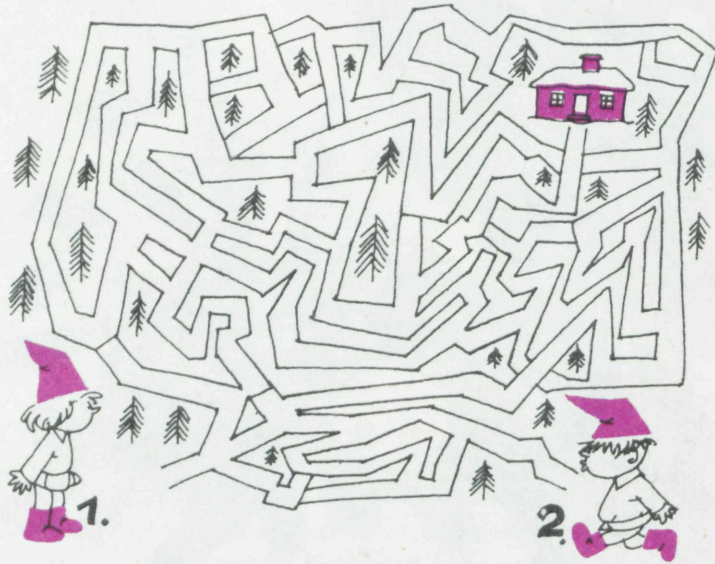
VÖÖ VAHEL

SELJAS   JA

KOTIS

MITU PÕIALPOISSI ON PILDIL?

KUMB PÕIALPOISTEST JÕUAB ENNE NÄÄRIVANA MAJANI?

KAHEKSA ERINEVUST

KAS SA LEIAD NEED ÜLES?

KAKS KEERUKÜSIMUST

Kuidas saab jahimees lasta, kui püss puudub, aga karu tuleb vastu? Valutav hammas paneb nutma, mis-sugune hammas paneb naerma?